

Tannteknikerfaget både i Norge og globalt er inne i en omstillingsfase. Med økende konkurranse, også fra utlandet, og rask digital utvikling, kan det være krevende å drive spesielt tanntekniske laboratorier. Det krever nytenkning og originale løsninger for å møte fremtiden.

Tenner i Fokus ved Stein Brath har gjennom året besøkt flere laboratorier som har utviklet egenartede konsepter og spesialiserte produkter. I denne 30. artikkelen har vi besøkt Tanndesign Sør.

På besøk hos Tanndesign Sør

Av Stein Brath (tekst og foto) | st-brath@online.no

Tanndesign Sør holder til i første etasje i samme bygg som Elvebredden Tannlegesenter, rett utenfor kvadraturen i Kristiansand ved elvebredden til elva Otra. I nærmiljøet ligger mange koselige Sørlands-hus.

Vel inne på laboratoriet treffer jeg eieren av Tanndesign Sør, Preben Skårmo Larsen, og hans to hyggelige ansatte. De utgjør et godt faglig team hvor alle deler av arbeidsprosessen er like viktig.

Preben startet sin karriere i tannteknikerfaget rett etter niårig skolegang i 1986. Han begynte i lære på Agder Tannteknikk hvor hans far arbeidet. Den yrkesteoretiske delen av faget tok han ved selvstudium og intensiv opplæring på Sogn videregående skole i Oslo. Læretiden var han ferdig med fire og et halvt år senere. Han tok deretter mesterutdanningen, og var ferdig mester i 1992. Den gangen var det stas å ha en mestertittel. Ikke lenge etterpå endret faget seg fra å være håndverksfag til å bli helsefag, og utdanningen ble overført til treårig høyskole.

Preben ble overtalt av en av tannlegene som var med på å starte opp Elvebredden Tannlegesenter til å starte laboratorium i samme bygg. På den tiden var det to tannleger som hadde praksis på senteret. Senere har antall tannleger ved senteret vokst til fem. Preben har alle disse som kunder. I tillegg har han flere kunder i Kristiansand for øvrig. Tanndesign Sør har også postkunder fra Tvedestrand i øst, Vennesla i nord til Søgne mot vest.

Som de fleste andre tanntekniske laboratorier henter og bringer Tanndesign Sør sine arbeider i nærmiljøet selv. Hos Preben gjøres dette stort sett med sykkel. Dette er både raskt og miljøvennlig når man skal besøke tannleger sentralt i Kristiansand.

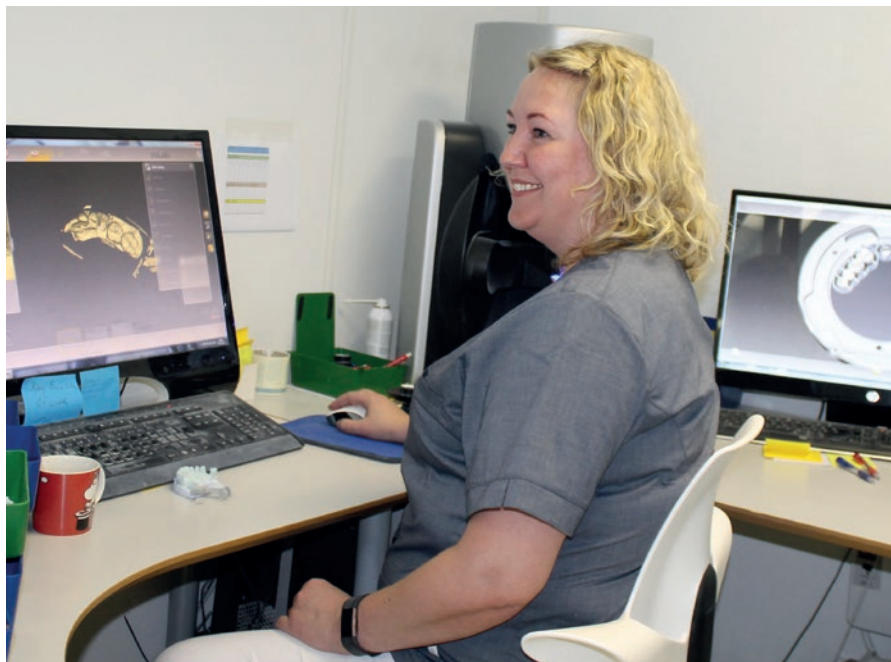
Den første tiden etter at han hadde startet opp eget laboratorium produserte han MK- og Empress-arbeider. Etter hvert begynte Preben overgangen til zirkoniaproduksjon og en digital hverdag.

Tanndesign Sør har aldri produsert avtakbar protetik. Preben synes det er mer enn nok å følge med utviklingen i fast protetik.

I dag er det mer eller mindre slutt på produksjon av MK-arbeider, og støpeapparatet er sjelden i bruk. De blåser støv av det bare når en tannlege en sjelden gang har ønske å lage et gullinnlegg eller en indre konus.

Den digitale produksjonen har fullstendig overtatt på dette laboratoriet, som på de fleste andre laboratorier. Preben er fornøyd med utviklingen, men det er mange skjær i sjøen. Man kan lett kjøpe seg til fant om man ikke er forsiktig og tenker nøye gjennom før man investerer i produksjonsutstyr. Det er også viktig å ha gode kollegiale kontakter hvor man kan kjøpe tjenester. Det er for dyrt for et lite tannteknisk laboratorium å anskaffe «full pakke» med produksjonsutstyr. Det er viktig å bruke hodet på dette punktet.

Hos Preben har de bygget opp et eget behandlingsrom hvor pasientene blir godt ivaretatt. Dette er en viktig del av behandlingen for å få pasienten i dialog for igjen å få et best mulig resultat av tannerstatningen.

Selvfølgelig lager Tanndesign Sør også restaureringer på implantater. Da nyter de godt av å være i et nært forhold til flere av sine kunder. Et tett samarbeid mellom pasient, tannlege og tanntekniker kan være avgjørende for å lage en optimal implantatbro.

Når man har utdannet seg til tanntekniker og gjort tunge investeringer i faget, er det viktig å holde tritt med utviklingen. Derfor er Preben og hans medarbeidere jevnlig på kurs i både innland og utland, og selvfølgelig er de til stede på IDS annet hvert år. Det er et «must» for å følge med på hva skjer i faget.

Som medlem av NTTF benytter Preben seg av de kurs og foredrag som tilbys

gjennom forbundet. De tar også imot de tilbudene som kommer fra depotene.

Gjennom et liv som tanntekniker opplever man jo at noen arbeider som kommer inn er litt spesielle. I begynnelsen av sin karriere opplevde Preben at de fikk inn en 10-ledds bro. Så langt er alt normalt, men denne broen hadde en tannlege preparert på seg selv. Han hadde ikke lyst til å slippe en kollega inn i munnen sin, så han satt i gang å preparere på egenhånd. Broen passet og alt gikk bra.

Preben trives som tanntekniker og laboratorieeier, og ser fram til mange år i faget. Det kan bli store utfordringer, men han har tro på fremtiden både for seg selv og faget. ■